

СИСТЕМА КОМАНД МІКРОКОНТРОЛЕРА MCS-51

Команди пересилання даних

Мнемокод	КОП	Т	Б	Ц	Коментар
MOV A,Rn	1 1 1 0 1 r r r	1	1	1	(A) ← (Rn)
MOV A,ad	1 1 1 0 0 1 0 1	3	2	1	(A) ← {ad}
MOV A,@Ri	1 1 1 0 0 1 1 i	1	1	1	(A) ← {(Ri)}
MOV A,#d	0 1 1 1 0 1 0 0	2	2	1	(A) ← #d
MOV Rn,A	1 1 1 1 1 r r r	1	1	1	(Rn) ← (A)
MOV Rn,ad	1 0 1 0 1 r r r	3	2	2	(Rn) ← {ad}
MOV Rn,#d	0 1 1 1 1 r r r	2	2	1	(Rn) ← #d
MOV ad,A	1 1 1 1 0 1 0 1	3	2	1	{ad} ← (A)
MOV ad,Rn	1 0 0 0 1 r r r	3	2	2	{ad} ← (Rn)
MOV add,ads	1 0 0 0 0 1 0 1	9	3	2	{add} ← {ads}
MOV ad,@Ri	1 0 0 0 0 1 1 i	3	2	2	{ad} ← {(Ri)}
MOV ad,#d	0 1 1 1 0 1 0 1	7	3	2	{ad} ← #d
MOV @Ri,A	1 1 1 1 0 1 1 i	1	1	1	{(Ri)} ← (A)
MOV @Ri,ad	1 0 1 0 0 1 1 i	3	2	2	{(Ri)} ← {ad}
MOV @Ri,#d	0 1 1 1 0 1 1 i	2	2	1	{(Ri)} ← #d
MOV DPTR,#d16	1 0 0 1 0 0 0 0	13	3	2	(DPTR) ← #d16
MOVC A,@A+DPTR	1 0 0 1 0 0 1 1	1	1	2	(A) ← {(A)+(DPTR)}
MOVC A,@A+PC	1 0 0 0 0 0 1 1	1	1	2	(PC) ← (PC) + 1 (A) ← {(A)+(PC)}
MOVX A,@Ri	1 1 1 0 0 0 1 i	1	1	2	(A) ← {(Ri)}
MOVX A,@DPTR	1 1 1 0 0 0 0 0	1	1	2	(A) ← {(DPTR)}
MOVX @Ri,A	1 1 1 1 0 0 1 i	1	1	2	{(Ri)} ← (A)
MOVX @DPTR,A	1 1 1 1 0 0 0 0	1	1	2	{(DPTR)} ← (A)
PUSH ad	1 1 0 0 0 0 0 0	3	2	2	(SP) ← (SP) + 1 {(SP)} ← {ad}
POP ad	1 1 0 1 0 0 0 0	3	2	2	{ad} ← {(SP)} (SP) ← (SP) - 1
XCH A,Rn	1 1 0 0 1 r r r	1	1	1	(A) ↔ (Rn)
XCH A,ad	1 1 0 0 0 1 0 1	3	2	1	(A) ↔ {ad}
XCH A,@Ri	1 1 0 0 0 1 1 i	1	1	1	(A) ↔ {(Ri)}
XCHD A,@Ri	1 1 0 1 0 1 1 i	1	1	1	(A ₃₋₀) ↔ {(Ri ₃₋₀)}

СИСТЕМА КОМАНД МІКРОКОНТРОЛЕРА MCS-51

Команди логічних операцій

Мнемокод	КОП	Т	Б	Ц	Коментар
ANL A,Rn	0 1 0 1 1 r r r	1	1	1	$(A) \leftarrow (A) \wedge (Rn)$
ANL A,ad	0 1 0 1 0 1 0 1	3	2	1	$(A) \leftarrow (A) \wedge \{ad\}$
ANL A,@Ri	0 1 0 1 0 1 1 i	1	1	1	$(A) \leftarrow (A) \wedge \{(Ri)\}$
ANL A,#d	0 1 0 1 0 1 0 0	2	2	1	$(A) \leftarrow (A) \wedge \#d$
ANL ad,A	0 1 0 1 0 0 1 0	3	2	1	$\{ad\} \leftarrow \{ad\} \wedge (A)$
ANL ad,#d	0 1 0 1 0 0 1 1	7	3	2	$\{ad\} \leftarrow \{ad\} \wedge \#d$
ORL A,Rn	0 1 0 0 1 r r r	1	1	1	$(A) \leftarrow (A) \vee (Rn)$
ORL A,ad	0 1 0 0 0 1 0 1	3	2	1	$(A) \leftarrow (A) \vee \{ad\}$
ORL A,@Ri	0 1 0 0 0 1 1 i	1	1	1	$(A) \leftarrow (A) \vee \{(Ri)\}$
ORL A,#d	0 1 0 0 0 1 0 0	2	2	1	$(A) \leftarrow (A) \vee \#d$
ORL ad,A	0 1 0 0 0 0 1 0	3	2	1	$\{ad\} \leftarrow \{ad\} \vee (A)$
ORL ad,#d	0 1 0 0 0 0 1 1	7	3	2	$\{ad\} \leftarrow \{ad\} \vee \#d$
XRL A,Rn	0 1 1 0 1 r r r	1	1	1	$(A) \leftarrow (A) \oplus (Rn)$
XRL A,ad	0 1 1 0 0 1 0 1	3	2	1	$(A) \leftarrow (A) \oplus \{ad\}$
XRL A,@Ri	0 1 1 0 0 1 1 i	1	1	1	$(A) \leftarrow (A) \oplus \{(Ri)\}$
XRL A,#d	0 1 1 0 0 1 0 0	2	2	1	$(A) \leftarrow (A) \oplus \#d$
XRL ad,A	0 1 1 0 0 0 1 0	3	2	1	$\{ad\} \leftarrow \{ad\} \oplus (A)$
XRL ad,#d	0 1 1 0 0 0 1 1	7	3	2	$\{ad\} \leftarrow \{ad\} \oplus \#d$
CLR A	1 1 1 0 0 1 0 0	1	1	1	$(A) \leftarrow 0$
CPL A	1 1 1 1 0 1 0 0	1	1	1	$(A) \leftarrow \text{NOT}(A)$
SWAP A	1 1 0 0 0 1 0 0	1	1	1	$(A_{7-4}) \leftrightarrow (A_{3-0})$
RL A	0 0 1 0 0 0 1 1	1	1	1	Циклічний зсув уліво
RLC A	0 0 1 1 0 0 1 1	1	1	1	Зсув уліво через біт перенесення (C)
RR A	0 0 0 0 0 0 1 1	1	1	1	Циклічний зсув управо
RRC A	0 0 0 1 0 0 1 1	1	1	1	Зсув управо через біт перенесення (C)

СИСТЕМА КОМАНД МІКРОКОНТРОЛЕРА MCS-51

Команди арифметичних операцій

Мнемокод	КОП	Т	Б	Ц	Коментар
ADD A,Rn	0 0 1 0 1 r r r	1	1	1	$(A) \leftarrow (A) + (Rn)$
ADD A,ad	0 0 1 0 0 1 0 1	3	2	1	$(A) \leftarrow (A) + \{ad\}$
ADD A,@Ri	0 0 1 0 0 1 1 i	1	1	1	$(A) \leftarrow (A) + \{(Ri)\}$
ADD A,#d	0 0 1 0 0 1 0 0	2	2	1	$(A) \leftarrow (A) + \#d$
ADDC A,Rn	0 0 1 1 1 r r r	1	1	1	$(A) \leftarrow (A) + (Rn) + (C)$
ADDC A,ad	0 0 1 1 0 1 0 1	3	2	1	$(A) \leftarrow (A) + \{ad\} + (C)$
ADDC A,@Ri	0 0 1 1 0 1 1 i	1	1	1	$(A) \leftarrow (A) + \{(Ri)\} + (C)$
ADDC A,#d	0 0 1 1 0 1 0 0	2	2	1	$(A) \leftarrow (A) + \#d + (C)$
DA A	1 1 0 1 0 1 0 0	1	1	1	Десяткова корекція
SUBB A,Rn	1 0 0 1 1 r r r	1	1	1	$(A) \leftarrow (A) - (Rn) - (C)$
SUBB A,ad	1 0 0 1 0 1 0 1	3	2	1	$(A) \leftarrow (A) - \{ad\} - (C)$
SUBB A,@Ri	1 0 0 1 0 1 1 i	1	1	1	$(A) \leftarrow (A) - \{(Ri)\} - (C)$
SUBB A,#d	1 0 0 1 0 1 0 0	2	2	1	$(A) \leftarrow (A) - \#d - (C)$
INC A	0 0 0 0 0 1 0 0	1	1	1	$(A) \leftarrow (A) + 1$
INC Rn	0 0 0 0 1 r r r	1	1	1	$(Rn) \leftarrow (Rn) + 1$
INC ad	0 0 0 0 0 1 0 1	3	2	1	$\{ad\} \leftarrow \{ad\} + 1$
INC @Ri	0 0 0 0 0 1 1 i	1	1	1	$\{(Ri)\} \leftarrow \{(Ri)\} + 1$
INC DPTR	1 0 1 0 0 0 1 1	1	1	2	$(DPTR) \leftarrow (DPTR) + 1$
DEC A	0 0 0 1 0 1 0 0	1	1	1	$(A) \leftarrow (A) - 1$
DEC Rn	0 0 0 1 1 r r r	1	1	1	$(Rn) \leftarrow (Rn) - 1$
DEC ad	0 0 0 1 0 1 0 1	3	2	1	$\{ad\} \leftarrow \{ad\} - 1$
DEC @Ri	0 0 0 1 0 1 1 i	1	1	1	$\{(Ri)\} \leftarrow \{(Ri)\} - 1$
MUL AB	1 0 1 0 0 1 0 0	1	1	4	$(B)(A) \leftarrow (A) * (B)$
DIV AB	1 0 0 0 0 1 0 0	1	1	4	$(A).(B) \leftarrow (A) / (B)$

Умовні позначення:

(Rn) , (Ri) – вміст регістра загального призначення ($n=0\dots7$; $i=0, 1$);

(C) – вміст прапорця перенесення слова стану програми;

$\{ad\}$ – вміст елемента пам'яті з адресою ad ;

$\{(Ri)\}$ – вміст елемента пам'яті, адреса якого знаходиться у Ri ;

$\{(X)\}$ – вміст елемента пам'яті, адреса якого визначається виразом X

СИСТЕМА КОМАНД МІКРОКОНТРОЛЕРА MCS-51

Команди передачі управління

Мнемокод	КОП	Т	Б	Ц	Коментар
LJMP ad16	0 0 0 0 0 0 1 0	12	3	2	Безумовний перехід
AJMP ad11	a ₁₀ a ₉ a ₈ 0 0 0 0 1	6	2	2	Безумовний перехід у межах стор. 2 Кбайт
SJMP rel	1 0 0 0 0 0 0 0	5	2	2	Безумовний перехід у межах стор. 256 байт
JMP @A+DPTR	0 1 1 1 0 0 1 1	1	1	2	Безумовний перехід за непрямою адресою
JZ rel	0 1 1 0 0 0 0 0	5	2	2	Перехід, якщо нуль
JNZ rel	0 1 1 1 0 0 0 0	5	2	2	Перехід, якщо не нуль
JC rel	0 1 0 0 0 0 0 0	5	2	2	Перехід, якщо (C)=1
JNC rel	0 1 0 1 0 0 0 0	5	2	2	Перехід, якщо (C)=0
JB bit,rel	0 0 1 0 0 0 0 0	11	3	2	Перехід, якщо (bit)=1
JNB bit,rel	0 0 1 1 0 0 0 0	11	3	2	Перехід, якщо (bit)=0
JBC bit,rel	0 0 0 1 0 0 0 0	11	3	2	Перехід, якщо (bit)=1 із скиданням біта
DJNZ Rn,rel	1 1 0 1 1 r r r	5	2	2	Команда циклу
DJNZ ad,rel	1 1 0 1 0 1 0 1	8	3	2	Команда циклу
CJNE A,ad,rel	1 0 1 1 0 1 0 1	8	3	2	Порівняння (A) з {ad} і перехід, якщо ≠
CJNE A,#d,rel	1 0 1 1 0 1 0 0	10	3	2	Порівн. (A) з числом #d і перехід, якщо ≠
CJNE Rn,#d,rel	1 0 1 1 1 r r r	10	3	2	Порівняння (Rn) з #d і перехід, якщо ≠
CJNE @Ri,#d,rel	1 0 1 1 0 1 1 i	10	3	2	Порівняння {(Ri)} з #d і перехід, якщо ≠
LCALL ad16	0 0 0 1 0 0 1 0	12	3	2	Довгий виклик п/п
ACALL ad11	a ₁₀ a ₉ a ₈ 1 0 0 0 1	6	2	2	Виклик п/п у межах сторінки 2 Кбайт
RET	0 0 1 0 0 0 1 0	1	1	2	Повернення із п/п
RET I	0 0 1 1 0 0 1 0	1	1	2	Повернення із п/п обробки переривання
NOP	0 0 0 0 0 0 0 0	1	1	1	Пуста операція

СИСТЕМА КОМАНД МІКРОКОНТРОЛЕРА MCS-51

Команди операцій над бітами

Мнемокод	КОП	Т	Б	Ц	Коментар
CLR C	1 1 0 0 0 0 1 1	1	1	1	(C) ← 0
CLR bit	1 1 0 0 0 0 1 0	4	2	1	(bit) ← 0
SETB C	1 1 0 1 0 0 1 1	1	1	1	(C) ← 1
SETB bit	1 1 0 1 0 0 1 0	4	2	1	(bit) ← 1
CPL C	1 0 1 1 0 0 1 1	1	1	1	(C) ← NOT(C)
CPL bit	1 0 1 1 0 0 1 0	4	2	1	(bit) ← NOT(bit)
ANL C,bit	1 0 0 0 0 0 1 0	4	2	1	(C) ← (C) ∧ (bit)
ANL C,/bit	1 0 1 1 0 0 0 0	4	2	1	(C) ← (C) ∧ NOT(bit)
ORL C,bit	0 1 1 1 0 0 1 0	4	2	2	(C) ← (C) ∨ (bit)
ORL C,/bit	1 0 1 0 0 0 0 0	4	2	2	(C) ← (C) ∨ NOT(bit)
MOV C,bit	1 0 1 0 0 0 1 0	4	2	2	(C) ← (bit)
MOV bit,C	1 0 0 1 0 0 1 0	4	2	2	(bit) ← (C)

Умовні позначення:

- Rn – регістр загального призначення (n=0...7) в обраному банку регістрів;
- Ri – регістр загального призначення (i=0, 1), що використовується для непрямої адресації;
- ad – пряма адреса байта;
- ads – пряма адреса байта-джерела;
- add – пряма адреса байта-одержувача;
- ad11 – 11-розрядна абсолютна адреса переходу;
- ad16 – 16-розрядна абсолютна адреса переходу;
- rel – відносна адреса переходу;
- #d – безпосереднє чисельне значення одnobайтного операнда;
- #d16 – безпосереднє чисельне значення двобайтного операнда;
- bit – пряма адреса біта;
- /bit – пряма адреса біта, який інвертується;
- A – акумулятор;
- PC – лічильник команд;
- DPTR – регістр-показчик даних